

O'zbekiston
Respublikasi

Ona yurti - oltin beshig

TONG Yulduzi

№34 (66419)
2003 yil
1 sentabr
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi
Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqqan boshlagan

1 Sentabr! Bugun respublikamizdagi barcha o'quv maskanlari, maktablar, litsey va kollejlarda katta tantana. Bayramona bezatilgan maktab quchog'i qadrdon o'quvchilarining sho'x kulgulari, shodon qiyiriqlari bilan to'lib-toshgan.

Sinf doshlar
diydorlashuvi,
bir-birini
sog'ingan
ustozu shogird-
lar -

Jo'rayeva, Mohira opa Hoshimova, Ergash aka, Qudrat aka Ismatov, Gigant aka G'iyosov, maktabimizga

SOBIQ SINFDOSHILAR SAHOVATI

Yig'ilgan-
larning
guldiros
qarsaklari ostida sobiq
o'quvchilar o'z o'rin-
bosarlariga

INILARI

1 sm = 10 mm
1 dm = 10 sm
1 m = 10 dm = 100 sm
1 km = 1000 m

direktorlik
qilgan
Abdujabbor
aka

Ziyodovlardan behad minnatdormiz, ularga hamisha ta'zimdamiz. Chunki ustozlarimizning dono maslahatlariga, yo'l-yo'riqlariga amal qilib, kam bo'lmadik. Dastlab farzandlarimiz, endilikda esa nabiralarimizning ham ana shu insonlar qo'lida tahsil olishayotgani ko'nglimizga taskin beradi.

Biz o'qigan davrda ko'plab maktablararo, tumanlararo fan olimpiadalari o'tkazilardi. Ularda qatnashib, g'olib chiqqan Ilhom Usmonov,

Abduvohid
Samadov,
Olimxon
Usmonov kabi

sinf doshl-arimizning quvonchiga sherik bo'lardik. Darslardan bo'shadik deguncha, maktabimizda faoliyat ko'rsatadigan rasm, musiqa, adabiyot to'garaklariga oshiqardik. Sport sohasida ham havas qilsa arzigulik natijalarni qo'lga kiritganmiz. Hozirgi kunda bunday to'garaklarning soni yanada ortganini, o'quvchilarning bilimini, dunyoqarashini boyitadigan tanlovlarning ko'plab o'tkazilayotganini

nabiralarimiz hikoyalaridan bilib boramiz.

Aziz farzandlarimiz, istiqbolimiz sharofati bilan siz uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar, imkoniyatlarni ko'rib, boshimiz ko'klarga yetadi. Faqatgina ulardan unumli foydalansangiz, katta hayotda qoqilmaysiz. Sport bilan samimiy do'stlashsangiz, sog'lom bo'lasiz. Istardikki, bizning maktabimizdan ham respublika va jahon chempionlari yetishib chiqsa. Shunday samimiy niyatlar bilan sizlarga o'zimizning arzimast sovg'alarimizni taqdim etamiz...

VATAN SO'ZI

Maktabga ilk qadam qo'ygandim, Qalam tutdi qo'lga muallim.
Vatan so'zin ezmoq o'rgandim, Juda oson ezganim ma'lum.
Besh harfda ezganim-Vatan Muhr bo'lib qolgan ongimda.
Men Vatanni ko'raman bir tan, Bir jon bo'lgan oppoq tongimda.
Tongni kutib yashab o'tganlar Vatanni hur, ozod etishgan.
Maqsad deb chang, g'ubor yutganlar Sog'lom avlod shod deb ketishgan.
Shodlanaman istiqboldan barq urgan Vatan kamolidan men.
Ma'naviyat beshigi bu - Sharq, Tinch-totuvlik a'molidan men.
Bu quvonchni saqlab qolish-chun Kurashaman erta-kech sergak.
Voris bo'lmoq uchun oy Barchin, Alpomishlar bu yurtga kerak!

ning
iliq suhbat-lari avjida. Shayxontohur tumanining so'lim go'shalaridan biriga joylashgan Sa'dulla Ismatov nomli 141 - o'rta maktabda ham xuddi shunday manzara. Bu maskanda bugun qo'shaloq bayram, bilim dargohining tashkil topganiga 50 yil to'libdi. Shu bois ham maktab jamoasi, o'quvchilari, mahalla ahli, ota-onalarning quvonchi cheksiz. 40 yil muqaddam mana shu maktabni tamomlagan sobiq o'quvchilarning tashrifidan maktab charog'on. Bu charog'onlikning asl sababi: -Biz 1963 yili mana shu maktabning 8 - sinfini tamomlaganmiz,-deyishdi ular hayajon bilan. Oramizdan muxandislar, shifokorlar, hunarmandlar,

tadbirkorlar yetishib chiqishdi. Taniqli ganchkor Faxriddin Hamzayev, kimyo fani nomzodi Mirzahakim Mirzahmedov, duradgor usta Akrom Usmonov, tish shifokori Rustam Salimov, naqqosh To'lqin Toshkenboyev, qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi Rixsivoy Tillayev, muhandislar Usmon Ilhomov, Abduvohid Samadov, yozuvchi va jurnalist Anvar Madrahimovlar bilan sinfdosh ekanligimizdan faxrlanamiz. Buning uchun avvalo bizlarga ta'lim-tarbiya bergan mehridaryo ustozlarimiz Olima opa

sport
anjamlari,
sovg'a
o'quv qurollarini qilishdi. Kamtarlik yuzasidan joriy yilda maktabni ta'mirlash ishlariga ham o'z ulushlarini qo'shganliklarini aytib ham o'tishmadi. Aslida-ku, ularning ana shu sahovatlarini olamga doston qilsak arziydi. O'zini, so'zini tanigan sobiq o'quvchilar o'z maktablariga sahovat qilishni ana shundan boshlashsa soz bo'lardi.

Feruza JALILOVA.

BURCH

Bepoyon diyorum - ona O'zbekistonim Mustaqillikka erishganiga bugun 12 yil to'ldi. Yurtimizning yanada ravnaq topishi uchun har birimiz o'z hissamizni qo'shishimiz lozim. Onajonimning aytishlaricha, askar akalimiz yurtimizning qalqonlari ekan. Qalqon deb, o'z vatanini yovuzliklar, yomon nigohlardan asrovchi, hamisha xushyor kishilarga aytilarkan. Ularning jasorati, mardligi tufayli zaminimiz gullarga burkanib, qushlar xushovoz sayrasharkan. Hozirda 5-sinfda o'qishimga qaramasdan, onam ta'kidlaganidek, men ham yurt uchun kichik qalqon ekanman. Demak, o'z uyimni, onajonimni, jajji singlim Shohsanamni, do'stlarimni doimo himoya qilishim zarur.

Asliddin NURMATOV,

Samarqand viloyati, Oqtosh shahridagi
65-maktabning 5 - «B» sinf o'quvchisi.

FERUZA

J o n d o r

Tengdoshingiz Feruza Yoriyeva, Buxoro viloyati, tumanidagi

22- o'rta maktabning 10 sinfida, «Orzu» «a'lo» baholarga o'qiydi. U qator elimiz ardog'idagi shoiru shoirlarning she'rlarini ifodali o'qish bilan birga, ularning she'rlaridan ta'sirlanib, o'zi ham she'rlar yozib turadi. Maktabdagi

nimaiki tadbir bo'lsa, albatta Feruzaga she'r o'qitishadi. Feruza Buxoroda o'tkazilgan «She'riyat ko'ngil gulshani», «Vatan ichra vatanimsan - mahallam» tanlovlarida eng oldingi o'rinlarning sohibasi bo'lgan. Feruza faqat she'r yozish bilan cheklanib qolmay, qiz bolaga kerakli kasb bo'lgan tikuvchiligu pazandalikni ham eplaydigan qizlardan. Uning orzulari bir olam. Kelajakda vatanimizga astoydil xizmat qiladigan farzandlardan biri bo'lmoqchi. Feruzaning she'rlarini tinglagan odam ehtirolarga

berilmay iloji yo'q. U Zulfiya qizlariga havas qilib, Zulfiya kabi o'z yurti, o'z baxtu taxtini madh etib yashash niyatida. Orzularing ijobat bo'lsin, Feruza!

Nodira MIRZAYEVA.

Buxorodan qo'sh maktub

MINNATDOR SHOGIRDLAR

Buxoro shahridagi 27-maxsus internatda sog'ligi va aqli zaif bolalar taxsil olishadi. Lekin bu internatga yo'lingiz tushib qolsa, bu yerdagi bolalarni aslo unaqa deb o'ylamaysiz. Sog'lom bolalardan qolishmaydigan, qalblarini umid va ishonch tark

N i y a t

etmagan bu bolajonlar sizga teran nigohlar bilan boqib turishadi. Bu internatda tikish-bichish, musavvirlik, ganchkorlik, yumshoq o'yinchoqlar tikish, duradgorlik to'garaklari muntazam ishlab turadi. Yaqinda bu yerda internat jamoasi va «Sog'lom avlod» jamg'armasi viloyat bo'limi bilan hamkorlikda o'tkazilgan «Ona shahrim - ona mahallam» deb

nomlangan tadbir bo'lib o'tdi. Tanlovda barcha to'garak a'zolari o'zlarining ijodiy ishlari bilan qatnashdilar. Munozaralarga boy bo'lib o'tgan bu bellashuvda 9- «A» sinf o'quvchisi Zarina Yeliyevaning «Chashmai Ayub» musavvirlik ishi, 9- «B» sinf o'quvchisi Shahriyor Kamolov, 8- «A» sinf o'quvchisi Farrux Sultonovlarning maketlari, 7- «B» sinf o'quvchisi Umid Ne'matovning ganch o'ymakorlik ishi bilan ishlagan O'zbekiston gerbi, 5- «A» sinfi o'quvchisi Zilola Karimovaning ganchdan o'ygan «Mening mahallam» deb nomlangan ishlari hakamlar tomonidan yuqori baholandi. G'oliblarga qimmatbaho sovg'alar, o'quv qurollari va «Faxriy yorliqlar» bilan taqdirlandilar. Yutuqlarning barchasida yosh, ahil va tirishqoq bolajonlarga boshqosh bo'lib turgan rahbarlarning mehnatlari beqiyosdir. Bunday ustozlardan hamisha minnatdor shogirdlar Vatan egalari, haqiqiy insonlar bo'lib yetishadilar.

Ozoda MUHAMMEDOVA.

Tabrik

«TONG YULDUZI»GA YAQIN ZUXROMAN

Inson bolaligidan orzularga intilib yashaydi. Bu orzular, tuyg'ular misralarga aylanib, oq qog'ozga ko'chadi. Shunda yuraging she'riyat deb atalmish bo'stonga oshno bo'layotganini sezasan. Yozging kelaveradi, kelaveradi...

Men ham ilk mashqlarim bilan sevimli gazetamizga kirib kelgan kunlarim bu jamoaning iliq nafasini, ayniqsa, Umida opamdek sevimli shoiramizning kulib turgan chehrasi, shirin so'zi va issiq mehrini sezdim, ruhim ko'tarildi. Samarqand viloyatining Poyariq tumanidagi qishloq maktablaridan birida o'qib yurgan kezlarimdan to hozirgi kunga qadar bu gazeta do'stim, sirdoshim. Unga maqolalarim, she'rlarim va tarjimalarim bilan muntazam qatnashdim. Respublikamizdagi tengdoshlarimning hayoti, ijodi bilan tanishib bordim.

«Tong yulduzi» chin ma'noda bilim va ma'naviyatni oshirib boruvchi gazetadir. Ayniqsa, fanlar bo'yicha saboqlar katta ahamiyatga ega deb o'ylayman. Negaki, u bilimga bilim qo'shadi.

Men ulug' va aziz bayram arafasida hayotimdagi eng quvonchli daqiqalarimni sen bilan baham ko'rmoqchiman. Men Qibray tumanidagi 25 - o'rta maktabni muvaffaqiyatli tugatib, test sinovlari orqali imtihon topshirdim va Toshkent Davlat Agrar universiteti talabasi bo'ldim. Shuni his qildimki, inson bilimli bo'lsa, o'z bilimiga tayansa, albatta, oldiga qo'ygan maqsadiga yetadi.

Yana shuni ishonch bilan aytishni istardimki, adabiyotga, ayniqsa, she'riyatga bo'lgan ixlosim aslo so'ngani yo'q. Aksincha, oshdi. Menimcha, hayotda inson qancha ko'p bilimga intilsa, shuncha yaxshi.

Sevimli «Tong yulduzi»m! Men sen bilan o'zimda yaqinlik, o'xshashlik ko'raman. Balki ismim Zuhro - Tong yulduzi bo'lgani bizni yanada qattiqroq bog'layotgandir. Nima bo'lganda ham, sen mening bolaligim, yoshligim orzularini ko'rgan, bilgan nurli dargohsan. Bundan keyin ham sendan ayrilmayman. Sahifalaringda she'rlarim, maqolalarim va tarjimalarim bilan qatnashib turishni istayman.

Sevimli «Tong yulduzi»m! Seni aziz Mustaqillik bayrami bilan samimiy qutlayman. Shunday ulug' kunlarda 50 yoshni qarshilagan sevimli shoiramiz Umida opamlarga sihat-salomatlik, uzoq-umr va betakror ijod ilhomini, jamoaning ishlarida esa ulkan zafarlar tilayman.

Barcha-barchasi uchun rahmat senga, «Tong yulduzi»!

Zuhro ASQAROVA.

Ibrat

-Ilm bir qo'rg'onki, hikmat va hadislar uning darvozasi,- deyilar tarix fanlari nomzodi, milliy qadriyatlarimiz jonkuyari Bilol ota Aminov.

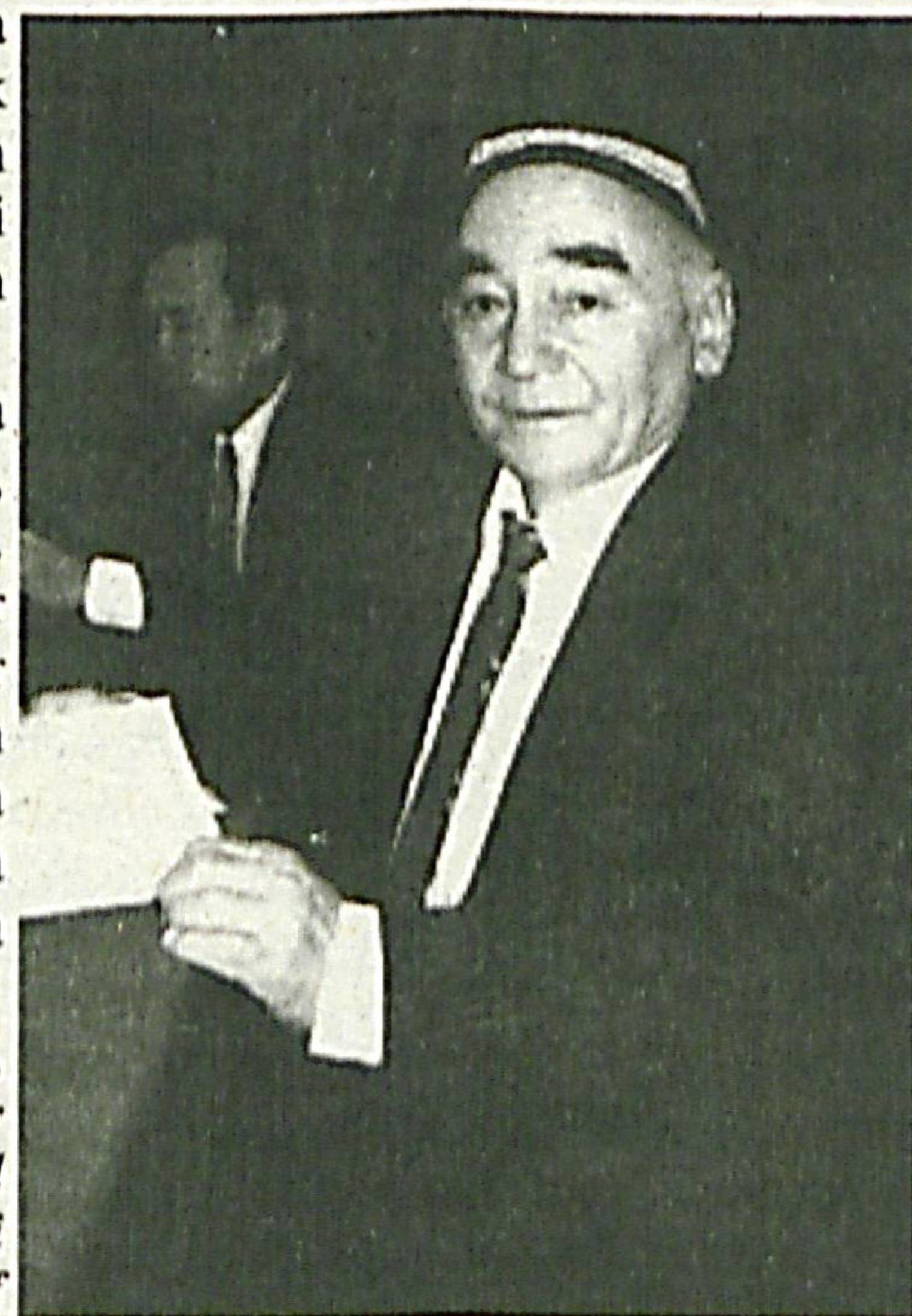
AVVALO, INSON BO'LING

Bilol ota mahallamiz faoli bo'ladi. Ular ko'p yillardan beri hikmatli so'zlar va hadislar to'plab, mahalla bolalariga o'z bilimlaridan saboq berib keladilar.

Yaqinda Bilol ota bilan birga Qariyalar hamda Mehribonlik uylarida bo'ldik. Otadan o'rgangan hadislar va hikmatli so'zlarni u yerdagilarga yoddan aytib berdik.

Yozgi ta'til davomida Bilol ota Aminovdan ilm oldik, fazilatimizga fazilat qo'shildi. Odobli, e'tiqodli, dono bolalar otalar suyanchi, onalar sevinchi, axir «Avvalo inson bo'ling», deb qayta-qayta takrorlaydigan Bilol otaga o'xshagan insonlar hamisha omon bo'lsin!

Dilrabo YUNUSOVA,
Toshkent shahar, Sobir
Rahimov tumanidagi Obid
Sodiqov nomli
249- maktabning 9- sinf
o'quvchisi.

Shiori - Tinchlik diyor

Yurtimiz mustaqillikka erishgach, O'zbekiston Qurolli Kuchlari safida ham zamon talab qiladigan tamoyillarga asoslangan yangi tizim joriy etildi. Mustaqilligimiz tufayli mamlakatimizda harbiy xizmatchilarni tayyorlashning butunlay yangi shakllari - serjantlar maktabi, tayyorlov markazlari faoliyat ko'rsatmoqda. Bu markazlarda o'quv jarayonlari kompyuter texnologiyalarini qo'llash, modellash va simulyatsiya kabi turli harbiy mashq amaliyotlarini o'z ichiga olgan holda ta'limning zamonaviy uslublariga asoslanib o'tkazilmoqda. Endi voyaga yetgan yigitlarimiz o'z burchlarini o'tashlari uchun - qishgi, yozgi, kuzgi harbiy tayyorgarlikdan o'tishi, eng zamonaviy qurollarni ishlatish va jangovor harakatlar olib borish ko'nikmalariga ega bo'lishlariga 12 oy kifoya qiladi. O'z-o'zidan ayonki, bunday sharoitda yosh yigitlar o'z xohishi, katta havas va ishtiyoqi bilan armiyaga intiladi.

Zobitlarimiz mamlakatimiz sarhadlarining daxlsizligi va hududiy yaxlitligini saqlash, el-yurtimizning osuda hayotini ishonchli himoya qilishga qodir zamonaviy qurol- aslahalar bilan ta'minlangan.

Shiori - Tinchlik bo'lgan muqaddas diyorimiz bugun Mustaqilligimizning bir muchal yoshini, ya'ni o'n ikki yilligini qarshilamoqda. Bu qisqa davr ichida O'zbekiston Qurolli Kuchlari saflari ham jahon andozalari asosida yangilandi va mustahkamlandi. Yurtimiz faxri bo'lgan zobitlarimiz qalbida vatanga mehr-muhabbat tuyg'usi jo'sh urib turar ekan, beshiklarda go'daklar ulg'ayaveradi, oppoq tongni qarshilovchi onalarning allalari jaranglab, bobo-dehqonlarimiz yerga baraka urug'i qadayveradi.

ASKAR AKAM

Askar akam bor,
Bo'ylari baland.
Tinchlik bo'lsin, deb
O'y-xayoli band.
Avtomat ushlab
tushgan suratin,
ko'rib havasi
keldi Sur'atning.
Akamga havas
qilishsa arzir.
Qilsami birov
sal yomon-hazil,

Yoki dushmanlar
qilsami urush,
ular ustiga
mardona yurish,
qilib shu akam,
tinchlikni tiklar.
Yomonni quvib
Yovga tik kelar.
Askar akamning
o'z maqsadi bor.
Yurt obod bo'lib,
Barq ursin diyor.

Bolajonlar, siz haqiqiy tankni ko'rganmisiz? Yoki avtomatlarni qo'lingizga olganmisiz? Ishqilib, ko'rmang ham, qo'lingizga olmang ham.

A m m o
siz suratda
ko'rib

KURSANT IJODI

turgan mana bu

bolakaylar tankni, avtomatlarni yaqindan ko'rishgan va undagi har bir detalni o'rganishga harakat qilishadi. Chunki ular «JAR» sog'lomlashtirish sport kompleksida ochilgan maxsus maktab-internati kursanti bo'lishadi-da.

Kursantlar iqtidorli, bilimdon bolalar. Ayniqsa, Qobilbek Muhammedov. U mustaqillik tengdoshi. U o'zidan katta bolalar bilan bir sinfda ta'lim-tarbiya olsa-da, o'tgan o'quv yilini faqat «a'lo» baholar bilan yakunladi.

Kompyuterni chuqur o'rganishga harakat qilayapti. Sport turlaridan qo'l jangi va dzyudo bilan jiddiy shug'ullanayapti.

Mustaqilligimizning muchal to'yiga kursantlar, konsert dasturini tayyorlamoqdalar. Qobilbek:

- Mustaqillik bayramini juda yaxshi ko'raman. Unga tengdosh bo'lganimdan xursandman. Tantanada men va sinfdosh do'stlarim ham ishtirok etayotganimizdan faxrlanaman, - deydi.

Men va do'stlarim - Ulug'bek, Xusan, Po'lat, Bobur, Rasul, Sanjar va Sarvarlar bilan birgalikda jangovor san'at sirlaridan bo'lgan qo'l jangi mashg'ulotlarini ko'rsatib beramiz. San'atsevar kursantlar tomonidan qo'shiqlar kuylanadi. Qo'shiqlar raqslarga ulanadi. Xullas, qo'shaloq muchal to'yini quvnoqlik bilan kutib olaymiz.

Kursantlik biz o'quvchilarga birinchi navbatda mustaqil yashash va o'qishni, o'zimizga bo'lgan ishonchni o'rgatdi. Qolaversa, Ma'suda opa, Gulnora opa, Fotima opa hamda Surayyo opalarning o'tkir bilimidan va mehridan bahramand etdi.

Shuningdek, vzvod va rota komandirlarimiz - Akrom aka, Farhod aka, Muhiddin aka va sport ustasi Renat akalarning talabchanligi-yu shirinso'zligi bizning irodamizni mustahkamlashga, sog'lom va baquvvat bo'lishga undadi. Internat direktori Rahmatilla aka Mirolimov esa biz o'quvchilarning erkin bilim olishimiz uchun barcha sharoitni yaratib bergan.

Ayni paytda ustoz va murabbiylardan yil davomida olgan bilimlarimizni jamlab, mustaqillik bayramida o'z chiqishlarimizni namoyish qilamiz.

Alisher ABDULLAJONOV,
poytaxtimizdagi 206-maktab o'quvchisi.

VATAN TUSHUNCHASI

Bahor oylari edi. Bir kuni buvimlarni ko'rish uchun bordim. Ularning ayvonlariga har yili qaldirg'och kelardi. Buni qarangi, shuncha yil bu qushchalarga qiziqib ham ko'rmabman. O'sha kuni esa ayvonda o'tirib, ularga yaxshilab ahamiyat berib kuzatdim. Qaldirg'ochlar o'zi ikkita bo'lgan ekan, bu yerga kelganlaridan so'ng, ular ko'payishib, 5 ta bo'lishibdi. Ularning xatti-harakatlari ham xuddi odamlarnikiga o'xshardi. Har kuni ertalab ota-ona qaldirg'ochlar yemish izlab ketishardi. Ona qaldirg'och o'rtada bir-bir kelib bolalaridan xabar olib qo'yardi. Otasi esa shu ketgancha kech bo'lganda kelar, og'ziga solib olgan yemishlarini bolalariga tutqazar edi. Ularning ayvonda o'tirib kuzatar ekanman, o'rtalaridagi mehr-oqibatni insonlar fazilatlariga qiyosladim.

Yozning jazirama kunlari ham yetib keldi. Shu kunlarda men yana buvimlarning uylariga bordim. Kirib borishim bilan qaldirg'och iniga qaradim, ammo u yerda qaldirg'ochlar ko'rinishmas, o'rnida musichalar o'tirardi. Buvijonimdan ular qayerga ketishganligi haqida surishtirdim. Ular «endi buyog'iga yoz, ular salqin taraflarga ketishdi», - dedilar. Shunda ham bir-bir kelib inlaridan xabar olib turishardi. Lekin o'sha kuni ertalab qushlarning shovqin-suronidan uyg'onib ketdim. Yugurganimcha tashqariga chiqdimu, lol bo'lib turib qoldim.

Ha, tanidim bu o'sha men ilk bor ko'rgan qaldirg'ochlar, ular inida begona qush borligini bilishgach, hamma yoqni boshiga ko'tarishardi. Nochor qolgan musichalar uchib ketdi. Shu onda xayolimdan ular boshqa hech qachon bu yerlarga qaytib kelmasa kerak, degan o'y kechdi.

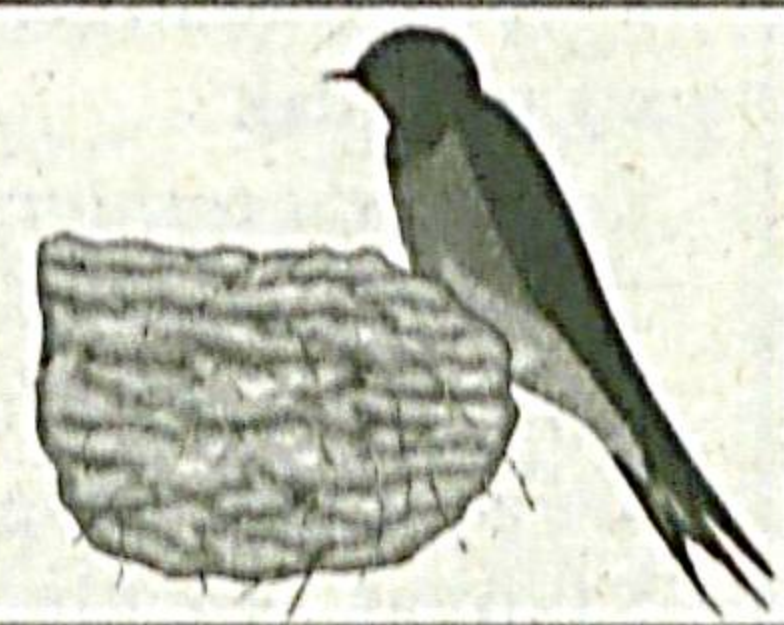
«Ha, o'z uyini, tug'ilib o'sgan maskanini begonalardan himoya qilish faqatgina insoniyatga xos ish. Aytaylik, sening o'z uyingga biror begona inson kirib, o'ziniki qilib olsa, yoki bo'lmasa tug'ilib o'sgan joyingga kimdir hujum qilsa, beparvo o'tira olasanmi? Yo'q albatta, sen uni quvib chiqarishlarini xohlaysan, hatto bunga o'zing ham astoydil xissa qo'shging keladi, to'g'rimi? Shuni hech qachon unutmaki, jonzoatlarda ham ong bor. Demak, ular ham ozmi-ko'pmi insonlardek fikrlashga qodirlar.

Buvijonimning bu gaplaridan o'ylanib qoldim. Darvoqe, men avvaliga ularda ham mehr-oqibat bor ekan, deb hayratlangan edim, keyinroq esa faqatgina bu emas, ularda vatanparvarlik tuyg'usi ham borligini anglab yetdim.

Qariyalarning aytishlaricha, hatto o'smani ham unib-o'sgan yeridan uzib, boshqa xonadonga olib borib ekishsa, rangi sal o'zgarar emish. Demak, Vatan tushunchasi, uning qadr-qimmati har kimda har qachon bor. Buni e'zozlab, Ona Diyorning gullab-yashnatishga hissa qo'shish kerak.

Qadrdon gazetamiz «Tong yulduzi»ning birinchi sahifasida ta'kidlanishicha, Ona yurtning-oltin beshiging, axir!

Zilola RUSTAMOVA,
Toshkent shahar, S.Rahimov tumanidagi 261-maktab o'quvchisi.

Muhammadqodirning bobosini haqiqiy fermer deyish mumkin. Yoshi ancha ulug' bo'lsa-da, 3 bosh sigir, 5 bosh novvos, 70 ta tovuqni

boshladi.

Qora qashqa voyaga yetib, ish ko'rsatishga ham ulgurdi. Arqonini uzib, hovlida gir aylanib yugura

MEN FERMER BO'LAMAN

parvarishlab kelyapti. Shundanmi, Buvayda tumanidagi 1-o'rta umumta'lim maktabining 7-«A» sinfida a'lo baholarga o'qib kelayotgan nabirasi Muhammadqodir Mahmudovning ham jonivorlarga mehri bo'lakcha. Fursat topildi deguncha, bobosining yoniga oshiqadi, mollarni sug'oradi, ohurlarni xashak chiqindilaridan tozalab, yem soladi, boshlarini silab-silab erkalab ham qo'yadi. Jonivorlar ham Muhammadqodirga juda o'rganib qolishgan. Molxonada turgan sigirlar o'zini ko'rmay, ovozini eshitishlari bilan, «keldingizmi, shovvozimiz?»- degandek baravariga «mo'-o'»lab qo'yishadi.

-Qashqa novvosing boshqacharoq o'syaptimi?- deb qoldi bir kuni bobosi mollarni bir-bir ko'zdan kechirarkan.

-Suyagi mo'lroqqa o'xshaydi,-javob berdi Muhammadqodir kattalardek salmoqlanib.

Aslida Qashqaning boshqalardan tezroq ulg'ayayotganining boshqa sababi bor edi...

Bir kuni uyda yolg'iz qolgan nabira ona sigirning bezovtalanayotganini sezib qoldi. Bir ozdan so'ng uning ko'zi yoridi. Muhammadqodir o'zini yo'qotmadi. Yerga «shilq» etib tushgan buzoqchani pardasini yirtib, sun'iy nafas berdi, quritdi, ilk bor ona sutiga tutdi. Uni «Qora qashqa» deb nomladi. Shu-shu buzoqcha «uning buzog'i» bo'lib qoldi. Yemni ham boshqalardan ko'proq bera

SIZLARNING TELEVIZOR

Bobomlar juda zo'r-da, Kecha televizorda Ko'rsatishdi maqtashib, Zo'r cho'pon, deb atashib!

Har qo'ydan besh qo'zichoq Olmoq hazil ish emas. -Chindan ham zo'r, bobongni Hech kishi qo'rqqoq demas.

Lekin lofni qotirding, O'zim ham ko'rib, bildim: Har qo'ydan ikki qo'zi olganin havas qildim!

-Gapim rost, mening bobom Hamma cho'ponlardan zo'r. Balki shunday degandir sizlarning televizor...

boshladi. «Ko'chaga chiqaman» degandek, darvozani, devorlarni suza boshladi. Yordamga chiqqan qo'shnilar darvozani ochishlari bilan qattiq o'kirib, «yaqinlashma, kuningni ko'rsanlar» degandek shoxlarini bigiz qilib yugurib kelayotgan buzoqni ko'rib, eshikni yopishga arang ulgurishdi. Shu payt Muhammadqodir kelib qoldi.

-E, novvosingni qara-yu, uni ayiq kabi yaltiratib yuboribsan. Dodini qassob bersin,-deyishib, voqeaning rivojini kuzatib turishdi. Muhammadqodir darvozani ochib, Qora qashqaga o'shqirdi: -Qani, jo'na, cho'x, bo'l tezroq!-deya molxonaga haydadi. Hozirgina hammaning ko'ngliga dahshat solib turgan jonivor zunda yuvvosh tortib qoldi. Itoatkorona bosh egib, molxonaga kirib ketdi.

-Ha, bo'ladigan bola boshidan ma'lum, deganlari shu ekan-da,-deya havas bilan gapira-gapira tarqalishdi qo'shnilar.

Bu hali hammasi emas. Yaqinda Muhammadqodirning 3 ta ona tovuqdan ochirgan 36 ta bahorgi jo'jasi tuxumga kirdi. Bobosi Mahmud otaning maslahati bilan dastlabki 124 ta tuxumni uylarining yonginasidagi «G'uncha» bolalar bog'chasiga sovg'a qildi.

«Yashavor ota o'g'il! Kelajakda sendan ajoyib fermer chiqishiga, mustaqil Respublikamizning fidokor insonlaridan biri bo'lib kamol topishingga ishonaman», - deya nabirasining yelkasiga qoqib qo'ydi bobo.

Xolida MAHKAMOVA,

Farg'ona viloyati, Buvayda tumanidagi 6 - o'rta maktab o'qituvchisi.

UNVONLI BOBOM

Yaqin o'tgan zamonda, Guliston degan tomonda Abdullajon ota va Tojinisaxon aya yasharkan. Ularning besh nafar Alpomishdek o'g'illari bor ekan. Ammo qiz farzandlari bo'lishini ham juda-juda xohlagan ekanlar.

«Hech bo'lmasa, qiz n a b i r a berar, xudoyim», deyda niyat qilishibdi. Alloh q u t l o v ularning chin dildan qilgan niyatlarini ijobat qilib, bir emas to'qqiz nafar qiz, hamda uchta o'g'il nabira beribdi. Mana shu qiz nabiralar ichida men ham borligimdan faxrlanaman.

Shu kunlarda oilamiz a'zolari bilan Istiqlol bayramini o'zgacha xursandchilik bilan kutib olyapmiz. Har kuni uyimizda mehmon. Nega deysizmi?

Ha-ya, dodajonim mustaqilligimizning 12 yilligi munosabati bilan Prezidentimiz tomonidan «O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan irrigator» unvonini oldilar. Bu e'tibor, bu e'zoz dodajonimning shu kungacha qilgan va qilayotgan halol mehnatlarining mukofotidir.

Dodajonim hech qachon mehnatdan qo'rqmaganlar. «Mehnat insonni ulug'laydi», deb qayta-qayta takrorlaydilar. Qolaversa, bu maqol ularning doimiy shiorlari bo'lib kelgan.

Ular har bir sohani juda yaxshi tushunganlari uchun ham bizga tushuntirishga, o'rgatishga harakat qiladilar. Gohida o'yinqaroqlikka berilib, dangasalik ham qilamiz. Shunda dodajonim yana mehnat, ilm va hunar haqida gap ochadilar. Ularning har bir gaplarini biz o'zimiz uchun qonun deb bilamiz. Bir zunda dangasaligimizni unutamiz.

Dodajonim nafaqat bizga, balki atrofdagi barcha katta-yu kichikka hamisha ibrat bo'lib kelganlar. Ularning nafaqat irrigatorlik sohasidan, balki iqtisodan, siyosatdan, dehqonchiligu chorvachilikdan, hatto duradgorlikdan ham xabarlar bor. Bu bilim va hunarlarni ular yoshlikdan o'rgangan ekanlar.

Ayni kunlarda dodajonim va oyijonim farzandlari qatori biz nabiralarning ham barcha yaxshi ishlariga bosh bo'lib yuribdilar. Fursatdan foydalanib, ularga avvalo sog'liq, omonlik tilayman. Har bir kuningiz mana shu bayram kunidek quvnoqlik va shodonlik bilan to'lsin. Ayyomingiz va unvon muborak, dodajon!

Nilufar IBROHIM qizi,

Sirdaryo viloyati, Guliston shahridagi Oybek nomli 12- maktab o'quvchisi.

BAG'RI KENGIM - PARKENTIM

Jannatmakon O'zbekistonimizning eng so'lim, xushmanzara, bahavo go'shalaridan biri bo'lmish Parkent shahri mening Vatan ichra mo'jaz Vatanimdir. Osmono'par tog' tizmalari bag'rida joylashgan shahrimizning ta'rifu tavsifiga til o'ziz.

Zero, parkentlik sevimli shoirimiz Orif Odilxonov yozganlaridek:

*Tuproq ila toshlarningning bormu bahosi,
Shahring, qishloqlarning dunyoga doston.
Xofizlarning shirish navosi,
Senga olqish, senga jonim, senga sharaf-shon...*

Rivoyat qilishlaricha, qadimda bu tog'li o'lkada yashovchi odamlar juda chiroyli, pari sifat insonlar bo'lishgan ekan. Shuning uchun ham ayrim yozuvlarda parilar makoni, ya'ni «Parikent», boshqalarida «Parikat» deb ishlatilgan. Parkentning qoq o'rtasidan kesib o'tgan soy qishloqni teng ikkiga ajratib turadi. Shaharning nomi ana shu soy bilan ham bog'liq, ya'ni Parkent - ikki qishloq demakdir, degan manbaalar ham mavjud. Mahmud Qoshg'ariyning «Devonu lug'atit turk» asarida «juft qishloq» deya ta'rif beriladi. Bu jannatmakon go'shaga Zahiriddin Muhammad Boburning ham nazari tushgan ekan. U Hindistonga ketishidan avval Parkent vohasiga kelib, Samsarak yaqinida turib, qo'shin to'plagan haqida ma'lumotlar bor. Shahrimizda soylar juda ko'p. Chotqol tog' tizmalaridan boshlanadigan irmoqlar qo'shilib,

NURLI KOSHONAM

Ey, gullagan chamanim,
Fidodir jon-u tanim,
Sajdagohday muqaddas,
Jondan aziz Vatanim.

Muborak muchal yoshing,
Men ham sening tengdoshing,
Xalq qadrini o'ylaydi,
Vatanparvar Yurtboshing.

Har bir go'shang guliston,
Bog'laring yashnar har on,
Qir-adirlaring go'zal,
Bepoyon O'zbekiston.

Ajdodlaring etib yod,
Ruhlarini qilib shod,
Qurib nurli koshona,
Yurtim gulla, bo'l obod!
Dilrabo DO'STQOBILOVA,
Toshkent shahar, Yakkasaroy
tumanidagi 118-maktabning
6- «A» sinf o'quvchisi.

«GULLAYOTGAN VATANIM» tanloviga

Boshqizilsoy, Parkentsoy, So'qoqsoy, Zarkentsoy va Changi, Xisorak soylarini tashkil qiladi. Minglab chashma suvlaridan hosil bo'lgan soylar Parkentimizga obi-hayot eltadi, odamlarga rizq ulashadi.

Olimlarning kuzatishlaricha, respublikamizda eng ko'p quyoshli kun bizning shahrimizga to'g'ri kelar ekan. «Quyosh» issiqlik markazining ham aynan shu yerda joylashgani ham bejiz emas albatta.

Mustaqilligimiz sharofati bilan yangidan-yangi zamonaviy binolar, ko'plab kollej va litseylar qad rostlayotgan, ziyoratgohlari qayta ta'mirlanib, kishilarga ruhiy osoyishtalik baxsh etayotgan, ko'chalari kengayib, ko'rkiga ko'rk qo'shayotgan, bir so'z bilan aytganda, kundan-kunga chiroy ochib, yanada ko'rkamlashib borayotgan shahrimizga bir keling. Tosh poyondozlar ustidan nafis ipakday eshilib oqayotgan Parkent soyining sehrli ohanglari dilingizga huzur bag'ishlaydi. Bulutlarni yirtib chiqqan cho'qqilar uzra burgutlarning parvozlari sizni ham yuksak parvozlari sari ruhlantiradi.

Bir so'z bilan aytganda, mening mo'zaj Vatanim obod bo'lib boryapti. Shaharu qishloqlari obod bo'lsa, demakki, O'zbekistonimiz gullab yashnayveradi. Uning ertangi kuni bo'lmish biz bolajonlarning ham kelajagimiz gullayveradi.

Madina SAIDMURODOVA,

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi

5 - ixtisoslashtirilgan litsey-maktabning 7 - sinf o'quvchisi.

O'rnak

-«Obod mahalla yili» munosabati bilan barcha mahallalarda, qishloq va shaharlarda obodonchilik, bunyodkorlik ishlari yanada avj oldi. Ko'plab yangi binolar, yo'llarni tutashtiruvchi ko'priklar, zamonaviy tipdagi maktab va bog'chalar qad rostladi,- deydi Xalq ta'limi vazirligining kapital, qurilish va ta'mirlash bo'limi boshlig'i Rahimjon Akromov.

-Yangi o'quv yilida ham Respublikamiz bo'yicha

YANGI BINO O'QUVCHILAR XIZMATIDA

o'ttiz bitta yangi maktab binosi va maktablarga qo'shimcha bino topshirilib, ishga tushirildi. Shulardan 15 tasi avariya holatidagi maktab o'rniga qad rostlagan binolar bo'lib, 6 tasi mavjud bo'lgan maktablarga qo'shimcha qurilgan binolardir. 10 tasi esa yangi qurilgan maktab binolari.

Bu binolarda sport zali deysizmi, kutubxona va oshxonalar bolajonlar xizmatida.

- Zarkent qishlog'idagi 14- o'rta maktab qurilganiga ancha yil bo'lgandi,- deya qo'shimcha qildi Parkent tumani, Zarkent qishlog'idagi 14- maktabning tarix fani o'qituvchisi **Mukambar YO'LDOSHEVA.** - Qolaversa, maktabning uch smenada faoliyat ko'rsatishi o'quvchi va o'qituvchilarga ancha qiyinchiliklar tug'dirar edi.

Maktab direktori Rustam aka Ashurov eski maktab o'rniga yangi, zamonaviy tipdagi maktab qurish rejasini o'rta tashladilar. Bu taklif barchaga birdek ma'qul bo'ldi.

Zarkent jamoa xo'jaligi maktab qurilishi uchun 80 million so'm mablag' ajratdi. Shuningdek, maktabni muqaddas dargoh deb bilganlar ham homiylik qildilar. Qishloq ahli ayollari esa quruvchi va hasharchilarni shirin taomlari bilan siyladi. Hatto maktabning sobiq o'quvchilari ham qurilish ishlariga jalb qilindi.

Ko'plashib, hamjihatlik bilan boshlangan

ish o'z samarasini berdi. Ya'ni juda qisqa vaqt ichida 180 o'rinli, zamonaviy maktab binosi barpo etildi. Bu borada viloyatlarimizdagi chekka-chekka qishloqlarda joylashgan ayrim maktab jamoasi va mahalla faollari ham o'rnak olsa arziydi.

Feruza ODILOVA yozib oldi.

Maktab bag'ri yana o'quvchilarni chorladi. Ushbu o'quv yilida tahsil oladigan 650 nafar o'quvchining 80 foizini maktab fondidan, 20 foizini ijara hisobidan, ushbu ijara ham kam ta'minlangan oilalarga alohida e'tibor bergan holda darsliklar bilan to'liq ta'minladik»,- deydi biz bilan suhbatda Samarqand viloyati, Narpay tumanidagi Mirzo Ulug'bek nomli 56-umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori Ra'no Boboqulova.

USTOZ KOMPYUTER SO'RAR

-Maktabimiz 2003-2004 o'quv yilida tayanch maktabi deya e'tirof etildi. Maktabga qadam qo'yayotgan jazzi bolajonlar uchun yakshanba maktablari tashkil qilindi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining malakasi va bilim darajasiga katta e'tibor berganmiz. Shaxzoda Rajabova, Shohista Abdullayeva, Farog'at Qodirova kabi ustozlarimiz bolalarni o'z farzandlaridek sevib, ardoqlashadi.

O'tgan o'quv yilida har bir o'quvchining iqtidoriga qarab chuqurlashtirilgan sinflar tashkil qilgan edik. Bu yil kimyo fanidan ham chuqurlashtirilgan sinf qo'shamiz. Maktabimizda 42 nafar o'qituvchi mehnat qiladi. Kimyo fani bo'yicha tajribasi viloyatda ommalashtirilgan Lenara Aliyeva, Gulmira Tursunova, Laylo Qurbonovalar har bir o'quvchiga doimo alohida e'tibor qaratishadi.

Ilm dargohimizning 9- sinf o'quvchisi Otabek Islomov kimyo fani bo'yicha viloyatda o'tkazilgan olimpiadada sovrinni qo'lga kiritgan bo'lsa, 8-sinf o'quvchisi To'xtamurod Tog'ayev Shahrisabz shahridagi «O'zbekiston - vatanim manim» gala-konsertida qatnashish sharafiga muyassar bo'ldi. Bundan tashqari, «Zirabuloq» guruhi O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati

tomonidan o'tkazilgan «Ajdodlarimiz merosi va boy tariximiz - buyuklik ramzi» ko'rik-tanlovining viloyat mintaqaviy bosqichida faxrli 1-o'rinni egalladi. Maktab o'z tarixiy muzeyiga ega. Undagi eksponatlarni

tayyorlashda o'quvchilarning mehnati va o'qituvchilarning ko'magi beqiyosdir. Muzey maktabimizning 50-yillik yubileyi arafasida tashkil etilgan edi. Muzeyimizda ilm dargohimizning faxriy o'qituvchilari, birinchi rahbar, urush qatnashchisi Qurbon Boymatovning hayoti va faoliyatiga oid qiziqarli materiallar, marhum ustozimiz Adolat Sharipova, baynalminalchi jangchi Faxriddin Omonovlar xotirasiga ekspozitsiyalar, o'quvchilarimizdan fan doktori Muhammadjon Saidov, Respublika Faxriylar Kengashi raisi Bektosh Rahimovlarning bosib o'tgan hayot yo'llari yoritilgan ko'rgazmali ekspozitsiyalar mavjud. Shuningdek, o'quvchilarimizning o'z qo'llari bilan yasagan buyumlari va ko'rgazmali ishlari ham qo'yilgan. Tarixiy allomalarimiz, buyuk mutafakkirlarning hayoti va ijodining tasvirlanishi, yoshlarimizda katta qiziqish uyg'otadi.

-Maktabdagi muammolarga to'xtalib o'tsangiz.

-Hozirgi kunda ta'lim sistemasida o'quvchilarning iqtidoriga qarab kasbga yo'naltirish, ular bilan yakka tartibda shug'ullanish, qoloq o'quvchilar bilan ishlash kabi ishlar amalga oshirilmoqda. Respublikamizdagi iqtidorli maktablar qatoriga ko'tarilishimiz uchun bizga zamonaviy kompyuterlar kerak. Kompyuter xonalarini esa o'zimiz tashkil qilardik. Bu xayrli ishdan bolajonlarimizning boshlari ko'kka yetardi.

Jamila ERDONOVA.

Kattalar e'tibor bering

SALOM, HAYOT!

Hayotimda asl imtihon,
Vujudimda intilish, imkon,
Sendan ilm qidirdim butun,
Maktab, seni bitirdim bugun!
O'n yettida yoshginam hozir,
Hayot endi emas uncha sir.
Qayda bo'lmay,men seni maqtab,
Ko'p minnatdor yurarman, maktab!

Hayot kitobidan siz tinmay,
Dars berdingiz hech bir erinmay.
Rahmat sizga aziz ustozlar,
Pok dil sizni mangu e'zozlar!

Ruhim tetik, ko'ngil behad shod,
Salom senga mustaqil hayot.
Vujudimda jo'shar hayajon,
Sen yaxshisan, maktab, jonajon!

Sen yaxshisan, sodda va kamtar,
Yurak yozilmagan oq daftar.
Unga sening sog'inching yozib,
Ketayapman eshikni ochib.

Yastangandir oldinda tog'lar,
Ochilmagan o'rmonzor, bog'lar,
So'qmoq yo'ldan qo'shish, ayirish
Aro ketsam birdan ayrilish!..

Ko'paytiruv, bo'luv, va yana
Gap bo'lagi qilar tantana.
Qovoq solib, Paskal o'qi, der,
Yuragimni Mashrab yuki yer.

Lomonosov, Mendeleyev, Bobur,
Yumaloq yer, bardoshu sabr...
Qaytar dunyo turfa ishin ham,
Bilaman men yor tashvishin ham!

Ochilmagan ko'zlar ochilgan,
Yo'llaringa gullar sochilgan,
U gullarning bo'ylari ko'hna,
O'yinlari, kuylari ko'hna!

Har bir yurak yangilar ishqni,
Kechirib yoz, bahorni, qishni.
Ustozlarim sabog'in olib,
Yasharman bu yo'llarda g'olib.

Ona maktab, jonajon maktab,
Butun umr men seni maqtab,
Ko'p qaytaman katta hayotga
Shaylanib sen bergan savodga.

DIQQAT, DIQQAT!

MARRADA: USTOZLAR

Farg'ona tumanida 28-avgust kuni ayol o'qituvchilar o'rtasida bir yarim ming kilometrta yugurish, erkaklar o'rtasida esa tosh ko'tarish va velopoyga bo'yicha sport musobaqasi bo'lib o'tdi. Bu bellashuv tuman hokimi Ortiqali Madumarov, prokuror Sohibjon Zubaydullayev, Xalq Ta'limi mudiri To'xtasin Qosimjonovlar nazoratida o'tkazildi. Tuman Xalq Ta'limi Kasaba Uyushmasi raisi Halimjon Qo'shboyev ham o'z homiyligini ayamadi. Musobaqada 1-o'rinni 6-maktab o'qituvchisi Gulnora Mo'minova olgan bo'lsa, 2-o'ringa 4-maktab o'qituvchisi Sayyora Mallaboyeva sazovor bo'ldi, 3-o'rin esa 8-maktab o'qituvchisi Zulxumor Mo'ydinovaga nasib qildi.

Erkaklar o'rtasida velopoyga bo'yicha 1-o'rin 4-maktab o'qituvchisi Mahmudjon Mo'minovniki, 2-o'rin 20-maktab o'qituvchisi Oybek Mamasidiqovniki, 11-maktab o'qituvchisi Sobir Xusanov esa 3-o'rinni egalladi.

Tosh ko'tarish musobaqasida 1-o'ringa 7-maktab o'qituvchisi Akmal G'oyipov, 2-o'ringa 2-maktab o'qituvchisi Abdurashid Usmonov, 3-o'ringa esa 56-maktab o'qituvchisi Shuhrat Abdurazzoqovlar sazovor bo'lishdi.

Sport musobaqasi yakunida barcha g'oliblar qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandilar. Mazkur tadbirning Respublikada birinchi bo'lib Farg'ona tumanida o'tkazilishi, farg'onaliklarni juda zavqlantirib yubordi. Zavq shashti bo'shashmasin. Qani, olg'a, aziz ustozlar!

Qodirjon JALILOV,

«Tong yulduzi» gazetasining Farg'ona viloyati bo'yicha maxsus muxbiri.

Bu sonndagi she'rlar muallifi Umida ABDUAZIMOVA.

Birinchi marta birinchi sinfga

-Xadichabonu, mana, siz bilan bayram arafasida

suhbatlashyapmiz.
Birinchi sentabr kuni qayerga borishni xohlaysiz?

-1-sentabrda har yili dadajonim va oyijonim akam ikkimizni Mustaqillik maydoniga olib boradilar. U yerda juda katta bayram o'tkaziladi.

Ayniqsa, u yerga men kechqurun borishni yaxshi ko'raman. Osmonda turli ranglardagi mushaklarni ko'rganimda boshim ko'kka yetadi. Bu yil esa menga qo'shaloq bayram. Birinchi marta birinchi sinfga chiqaman.

-Siz tengi bolajonlar nima

uchundir bog'chadan h a m

maktabni yoqtirishadi...

-To'g'ri, men ham bog'chani yomon ko'raman, deb o'ylardim. Bog'cha bilan xayrlashuv kechasida dugonalarim bilan yig'lab xayrlashdik. Men bog'cha opalarimdan ingliz tilida gaplashishni, raqsga tushishni, qo'shiqlar aytishni o'rgandim. Xayrlashuv

Tahririyatimizga juda ko'p o'quvchilar kelishadi. Ularning ba'zilar she'r ko'tarib kelishsa, ba'zilar hikoyalarini o'qib, bizga yoqqan yoki yoqmaganini so'rashadi. Biz umid bilan kelgan har bir bolani yozgan she'ru hikoyachalarini olib qolamiz va imkon qadar gazeta sahifalarida berib boramiz. Yaqinda tahririyatimizga qo'lida daftarini mahkam tutganча, iymaniygina bir bolakay kirib keldi va «Men she'rlar yozaman, faqat rus tilida», - dedi. Men uning she'rlarini o'qib chiqdim. O'zingizni tanishtirmaysizmi? - dedim.

-Albatta. Mening ismim Salimbek,

kechasida «Do'ppi tikdim» qo'shig'iga raqsga tushdim. Bog'chada men yaxshi ko'rib o'ynagan qo'g'irchoqlarim qolib ketdi.

-Tishingiz h a m bog'chada qoldimi?

Xadichabonu Razzoqova -1996 yil iyul oyida tavallud topgan. Uyatchang, orasta, hozirjavob qizaloq. Nohaqlikni yomon ko'radi, juda tartibli, onasining yaqin yordamchisi.

Bitta emas, dugonam Diloromning tishi ham qolib

SCHOOL

Oppoq tong otdi, Tun qayga ketdi? Quësh chiqdi deb kim oyga aytdi?

Yettiga yetdi Mening ham ëshim. Mendagi olti ësh qayga ketdi?

Tong otdi derlar Turaqol, tezroq. Uxlagim kelar Men yana ozroq.

Qorong'u edi Yaqinda har ën. Osmon yulduzdan taqqandi marjon,

Bir, ikki...olti, Nihoyat yetti!

sentabr kelib, Maktabga ketdim.

Yo'lda bir xaël Meni band etdi: Mendagi olti Èsh qayga ketdi?

Tun qayga ketdi, Qayga ketdi oy? Yettiga yetdi ëshim xoynahoy?

Jumboqlar kelar quvlab bir-birin. Yecharman o'qib jumboqlar sirin.

Hozircha ayting, oy qayga ketdi? Quësh chiqdi deb Kim oyga aytdi?

ketdi. Tezroq o'rnidan yangisi chiqsa edi...

-Bo'sh vaqtingizda nima bilan shug'ullanasiz?

-O'rtoqlarim bilan o'ynayman. Jamila bilan yaqin dugonamiz. Uni

familiyam Sultonov. Shayxontohur tumanidagi 42-o'rta maktabning 7-sinfida o'qiyman.

-O'zbek tilida bemalol gapirarkansiz-ku.

-Ha, faqat rus maktabida o'qiyman. Axir tillarni bilish o'zim uchun ham yaxshi-ku.

-Juda yaxshi-da. Rus tilidan boshqa tillarni o'rganishga harakat qilib ko'rdingizmi?

-Ingliz tilini o'rganayapman.

-Qaysi fanlarni yoqtirasiz?

-Menga deyarli hamma fanlar yoqadi. Ayniqsa, matematika fanidan

bog'iga borganimda tuyani ham, tog' echkisini ham, boshqa hayvonlarni ham ko'rganman. Menga hamma hayvonlar orasida tuya juda yoqadi. Hatto tuya meni o'pib qo'ygan. Tuyani

ustiga minib olib uzoq-uzoqlarga ketgim keladi.

-Masalan, qayerga?

-Xorazmga.

-Nima uchun aynan Xorazmga?

-Chunki Xorazmda mening buvam va buvijonimlar va b o s h q a qarindoshlarim bor.

Ularni ko'rib kelaman-da.

-Nimalarni yaxshi ko'rasiz?

-Qo'g'irchoqlarni, chaqaloqlarni, akam Jaloliddinni yaxshi ko'raman. Chaqaloqlar kasal bo'lishini sira xohlamayman. Katta bo'lganimda, chaqaloqlarni davolaydigan shifokor bo'laman.

-Jaloliddin bilan urushib turasizlarmi?

-Ba'zida bo'lib turadi. Lekin tezda yarashib olamiz.

-Judayam quvnoq qiz ekansiz. Tahririyatimizga yana kelasiz, degan umiddaman.

Gulyuz VALIYEVA suhbatlashdi.

MUSTAQILLIK FARZANDIMAN

O'zbek

familiyam Sultonov. Shayxontohur tumanidagi 42-o'rta maktabning 7-sinfida o'qiyman.

-O'zbek tilida bemalol gapirarkansiz-ku.

-Ha, faqat rus maktabida o'qiyman. Axir tillarni bilish o'zim uchun ham yaxshi-ku.

-Juda yaxshi-da. Rus tilidan boshqa tillarni o'rganishga harakat qilib ko'rdingizmi?

-Ingliz tilini o'rganayapman.

-Qaysi fanlarni yoqtirasiz?

-Menga deyarli hamma fanlar yoqadi. Ayniqsa, matematika fanidan

misollarni yechishni juda yaxshi ko'raman. Matematika o'qituvchimiz Mariya Viktorovna jumboqli misollarni yechishda bizga yaqindan yordam beradilar. Shuningdek, ular sinf rahbarimiz bo'ladilar. Bizlarni doim intizomli, odobli bola bo'lishimizni, kelajakda komil inson bo'lib yetishishimizni uqtiradilar. Rus tili va adabiyoti fanidan esa Liliya Jamshidovna dars beradilar. Ular bizga she'rlar o'qib berganlarida, sinfimizda «pashsha uchsa, eshitiladi».

-Demak, siz adabiyotga, she'rlarga ko'proq qiziqarkansiz-da?

-Ha, men rus shoirlaridan Pushkin, Lermontov she'rlarini sevib o'qiyman.

Abdulla Oripovning she'rlari meni to'liqlantirib yuboradi. Yana o'zbek shoirasi Nodiraning g'azallarini ifodali o'qishni yaxshi ko'raman.

-Badiiy kitoblarni ham o'qib turasizmi?

-Ha, ta'til vaqtida juda ko'p kitoblarni o'qib chiqdim. Bundan tashqari, «Klass», «Tong yulduzi» gazetalarini ham o'qib turaman.

Mustaqil yurt bolasi Salimbek kelajakda ona Vatanga sidqidildan xizmat qiladigan, sodiq farzand bo'lib yetishishiga ishonchim. Uning «a'lo» va «yaxshi» baholarga o'qishi, ijodkorligi bundan dalolat edi.

Ozoda TURSUNBOYEVA suhbatlashdi.

O'tish davri

Istiqlol sharofati ila yurtimizda ijtimoiy hayotning turli jabhalarida ayollar va o'smir qizlarning badiiy ijod, san'at, tibbiyot, sport, ta'lim-tarbiya va boshqa sohalaridagi yutuqlarini rag'batlantirish, iste'dodini ro'yobga chiqarishiga ko'maklashish doimiy e'tiborda. Shu maqsadda hukumatimiz tomonidan Zulfiya nomidagi davlat mukofoti, Yosh iste'dodlar uchun «Nihol» mukofoti, turli davlat va jamoa stipendiyalari ta'sis etilgan. O'zbekiston Respublikasi «Iste'dod» jamg'armasi granti orqali bir qancha qizlar xorijiy davlatlarda tahsil olayotir.

-Respublika xotin-qizlar qo'mitasi bu

QIZLARDA ERTAROQ

O'smirlik davri inson bolalikdan yoshlikka o'tuvchi va o'z navbatida boshqa davrlardan o'zining nisbatan keskinroq, murakkabroq kechishi bilan farqlanib turadi. U 9-10 yoshdan 16-17 yoshlargacha davom etadi. Uning boshlanishi qiz bolalarda o'g'il bolalarga nisbatan 1-2 yil oldin ro'y beradi.

Jinsiy balog'atga yetish va jismoniy rivojlanishdagi o'sish o'smir ruhiyatida yangi o'zgarishlarning yuzaga kelishida muhim rol o'ynaydi.

Birinchidan,

O'SUVCHAN O'SMIR

bu o'smir uchun juda sezilarli o'zgarishlar bo'lib, ular o'smir katta bo'lganini his qilganining ob'yektiv ko'rsatkichidir.

Ikkinchidan, jinsiy balog'atga yetishish boshqa jins vakiliga qiziqishni rivojlantiradi, ya'ni yangi hissiyot, tuyg'ularini yuzaga keltiradi. Har ikkala jins o'smirlari uchun bu davrda ilk romantik hislarning yuzaga kelishi, «birinchi muhabbat»ga duch kelish, birinchi bo'sa kabilar odatdagi hol

tadbirda Zulfiya nomidagi davlat mukofoti

«O'TISH DAVRI»

Bu davrda o'smir hayotida, uning ruhiyati, organizmining jismoniy, jinsiy, axloqiy va ijtimoiy holatida jiddiy o'zgarishlar sodir bo'ladi va ularning mazmun-mohiyati ham o'zgaradi. Bu paytda bola endi «bola» emas va shu bilan birga hali «katta» ham emas. Uning o'z-o'zini baholashi, qadriyatlari, qiziqishlari qaytadan shakllanadi.

-Vazirlar Mahkamasining 05.07.2002 yil 242 sonli «Oilada tibbiy madaniyatni oshirish, ayollar sog'lig'ini mustahkamlash, sog'lom

k a b i

ishlarda

juda faol,- deydi qo'mita mutaxassisi Dilbar opa

Ahmedova, - biz qat'iy reja asosida turli tadbirlarni o'tkazamiz. Mana, kuni kecha «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati markaziy kengashida mustaqilligimizning 12 yilligiga bag'ishlab «Istiqlol qizlari - yurt istiqboli» mavzuida anjuman bo'lib o'tdi. Respublika xotin-qizlari qo'mitasi bilan hamkorlikda tashkil etilgan

KAMOLOTGA YO'L

Jinsiy rivojlanishning tezlashishi va uning yuqori bosqichga yetishi jinsiy balog'atga yetish davri deb ataladi. Qiz bolalarda jinsiy balog'atga yetish davri o'g'il bolalarga qaraganda 1-2 yil ilgarilab ketadi. Bu davrda gipofiz va qalqonsimon bezlar ajratib chiqaradigan gormonlar ta'sirida o'smirlarning bo'yi o'sishi, ikkilamchi jinsiy belgilarning rivojlanishi, ovoznining o'zgarishi, muskul kuchlarining ortishi, tananing ayrim qismlarini tuk bosishi, ko'krak bezlarining rivojlanishi kuzatiladi. Bu davrda bo'y o'sadi, ko'krak qafasi kengayadi: tana proporsiyalari kattalarga xos ko'rinishga ega bo'ladi. Bosh suyagining yuz qismi jadal rivojlanadi. Bu yoshlarda umurtqa rivojlanishining buzilishi (11-15 yoshlarda) ko'p uchraydi va bu nuqsonlarni bartaraf etish oson kechadi. Muskul vazni va kuchlari ortib boradi. Bunda o'g'il bolalarda muskullar rivojlanishi erkaklarga xos ko'rinishda, qiz bolalarning yumshoq to'qimalari ayollarga xos ko'rinishda rivojlanadi.

Ba'zi hissiyotlar va ruhiy o'zgarishlar o'smirlik davriga xos bo'ladi. O'smirlarda oila a'zolariga va do'stlariga munosabat, o'z-o'zini baholash qobiliyati susayishi ma'lum darajada jinsiy uyg'onish bilan bog'liq. Ularning hissiyotlari o'zgaruvchan bo'lib, goh sevgi, goh nafrat hissi bilan almashinib turadi. Ko'pchilik o'zini qiyin ahvolda sezadi va bu narsani o'zining g'ayritabiiy xulqi orqali namoyon etadi.

iste'dodli qizlar, bir qancha davlat va jamoat tashkilotlari vakillari ishtirok etdi. Tadbirimizda O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri o'rinbosari Dilbar opa G'ulomova so'zga chiqdi.

-Avlod davomchilari bo'lmish qizlar salomatligiga e'tibor qaratish, ularni nainki oilada, balki jamiyatda ham o'z o'rnini topishga ko'maklashish qay darajada amalga oshirilmoqda?

avlod tug'ilishi va uni tarbiyalash ustuvor yo'nalishlarini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi qaroriga muvofiq, «Zukko kelinchak», «Mard o'g'lonning mardligi nimada?», «Turmush o'rtog'im - umr tayanchim», «Yigitlarga oila haqida», «Elga manzur qaynona bo'laylik», «Agar men kelinchak bo'lsam», «Dilimga jon bo'lgan qaynonam», «Qaynotam - faxrim mening», «Oila, ayol va farzand qonun himoyasida» kabi mavzularda doimiy ko'rik-tanlovlar, musobaqalar, dil izhor etiluvchi uchrashuvlar, ommaviy sayl, bayramlar va davra suhbatlarini tashkil etamiz.

Istaysizmi, yo'qmi har bir oilada qiz balog'atga yetar ekan, uni hayotga, turmushga tayyorlash oilaning, onaning burchidir. Qizlarimiz erta yoshdanoq supurgi ushlaydi, qo'lga igna-ipni olib tikish-bichish bilan shug'ullanadi, mushtchalari bilan xamir qoradi, mazali taomlarni pishirishga harakat

qiladi. Ana shunday qizlar hayotda qoqilmaydi, deb o'ylayman. Ularning ham ilmi bo'lsa, ham hunari bor.

O'ylaymanki, yoshlarimizning vaqtlari unumli o'tyapti. Ular bo'sh paytlarini sport bilan, hunar bilan o'tkazishga harakat qilmoqdalar. Avvalgi bekorchilikka barham berilgan. Istiqlol mevalari puxta, pishiq va bilimlilikidan hursandman.

Muharrama PIRMATOVA yozib oldi.

ULUG'IMSAN, VATANIM!

«O'tmishdan ertaklar». Men tarixdan rozi emasman. Yoki shu tarixni yaratgan insonlardan. Men Vatanimizning o'tmishi, o'zbekning kechmishini nazarda tutyapman. Shunaqayam xo'rlik, istibdod bo'ladimi? Yorug' kunlarni ko'rish uchun nahotki shuncha kechmish kerak bo'lsa? Xalqning millat bo'lishi uchun yunonu mo'g'ullarning, arabu ruslarning qoni qo'shilishi lozimmi? Bu qandayin xalq bo'ldi, buyuk daholarni dunyoga keltirgan, yana ularni g'anim qo'liga tutgan, yurtidan haydagan?!

Kim Qashqarni qildi makon,
Kim Enasoy tomonda,
Jaloliddin - Qurdistonda,
Boburing - Hindistonda,
Bu qandayin yuz qarolik deb,
Yotarlar zimistonda
Tarqab ketgan to'qson olti
Urug'imsan, Vatanim...
O'tgan kuning - o'tgan kundir,
O'z boshingga yetgan kun.
Qodiriyni bergan zamin,
Qodiriyni sotgan kun,
Qo'lni bog'lab,
Tilni dog'lab,
Yetaklashib ketgan kun,
Voh bolam! deb aytolmagan
Dudug'imsan, Vatanim.

Bu gaplar o'tmish ertagidek tuyulyaptimi? Uning davomini eshitmoqchimisiz? Bu yog'ini endi ertak qilib bo'lmaydi. Bu siz bilan biz o'z ko'zimiz bilan ko'rayotgan, his qilayotgan kunlardir. Biz yorug' kunlarga erishdik. Endi vatanimizda ozodlik shamoli ufurmoqda. Vatanim taqdiri — mening taqdirim, unda ajdodlarim hoki bor, unga bobomning peshona teri to'kilgan. Bu zaminning tafti yuragim taftiga aylangan. Bugun har go'shada istiqloq nafasi ufurmoqda. Ko'zlarida umid uchqunlari chaqnab turgan bolajonlarni yurtimiz bag'riga bosib, munosib taqdirlamoqda. «Barkamol avlod», «Umid nihollari», Universiada kabi sport musobaqalari har taomonlama barkamol sog'lom avlodni voyaga yetkazmoqda.

Bayrog'imiz dunyo bo'ylab hilpiramoqda. Osmono'par binolar, yangi ochilgan metropoliten, keng miqyosdagi bunyodkorlik, bir-biridan so'lim istirohat bog'lari yurtning husniga-husn qo'shmoqda. Istagim, hamisha Ona O'zbekistonim shuhrati yanada oshaversin.

Durbek SAIDOV,

*Toshkent shahridagi Moliya akademik litseyining
1-kurs talabasi.*

GULLAYOTGAN VATANIM

tanloviga

MUSTAQIL O'ZBEKISTON

Mana, mustaqilligimizga 12 yil to'ldi. O'zbekistonimizda 12 yil ichida katta o'zgarishlar bo'lib o'tdi. Shahar va viloyatlarimizda ishlar juda qizg'in. Shular jumlasidan shahrimizda yer osti yo'llari, temir yo'l, turli xil sport maskanlari, istirohat bog'lari qurilmoqda. Hozirgi kunda lanshaf me'morchiligi, yashil dunyo, hayvonot olami, suv havzalarini obodonchiligida mutaxassislar keng ish olib bormoqdalar.

Biz ham O'zbekistonimizni gullab yashnashiga o'z xissamizni qo'shamiz.

Munisa KOMILOVA,

*Toshkent shahri, Akmal Ikromov tumanidagi
14-maktabning 3-sinf o'quvchisi.*

O'ZBEKISTON

O'zbekiston - o'zbekim,
Sensan mening o'zligim.
Osmonda oydek to'lgan,
Dunyoga mashhur bo'lgan.
O'g'lonlarning mard o'g'lon,
Yovni qiladi yakson.
Dasturxonning to'kindir,
Rizqing mudom butundir.

Ziyoda MIRZAJONOVA,

*Toshkent shahar, Shayxontohur
tumanidagi 254 - maktabning 4- «B» sinf
o'quvchisi.*

AJABTOVUR SAYOHAT

Yozgi ta'tilda do'stlarim bilan dengizga, (Fantastik hikoya)
sayohatga chog'landik. Biz katta kemaga chiqib,
junbushga kelayotgan to'lqinlar aro suzib ketdik.

Dengizda bizning kemamiz bilan kim o'zarga o'ynayotgan delfinlarni ko'rib, ko'zlaringiz quvonadi. Biz dengizning shamoliga mast bo'lib, o'zimizcha xayol surib, har kim o'zi bilan ovora bo'lib turgan bir paytda osmonni birdan qora bulutlar to'pladiyu kemamizni gugurt qutisidek u yoqdan bu yoqqa uchira boshladi. Biz qo'rqqanimizdan kema machtalarini mahkam ushlab oldik. Ammo bir qattiq zarb bilan kemamiz katta qoyatoshga urildi...

Men ko'zimni ochganimda, allaqanday ovozlari eshitilib turardi. Qo'llarimga allanimalar bog'langan, oyoqlarimni ham qimirlata olmasdim. Ko'zimni ochsam, atrofimda allanimalar pildirab yurishibdi. Yaxshilab qarasam, ular mitti odamchalar ekan. Men qo'limdagi chilvirlarni uzib tashlab, o'rnimdan turdim. Oyog'imni tagida bir nima g'imirlayotganini sezib, oyog'imni ko'tarsam, bir kichkina odamchani bosib olibman. U o'rnidan arang qo'zg'oldi-da, bir nimalar deb g'o'ldirab nari ketdi. Bir mahal qarasam, u o'zi uchun katta, men uchun kichinagina

bo'lgan bir toshni menga uloqtirdi. Tosh menga kelib tegdiyu yana o'ziga qaytib ketdi. Bu safar u toshni tagida qolib ketdi. Unga rahmim kelib, toshni ko'tarib qo'ydim. U toshni tagidan turib, menga «Rahmat» desa bo'ladimi? Qo'rqib ketdim. Chunki u sof o'zbek tilida gapirgan edi. U meni ajablenganimni ko'rib, bu yerdagi gnomchalar barcha tillarni bilishini aytdi. Men unga boshimga tushgan kulfatni so'zlab berdim. U avvaliga indamay turdi-da, keyin o'rmonga kirib ketdi. Bu orada mitti odamchalar meni o'rmon bo'ylab sayohatga taklif etishdi. Bu yerdagi gullarni, manzarali daraxtlarni shu vaqtgacha ko'rmagan edim. Sayohat tugagach, meni rosa mehmon qilishdi. Kech tushib qolayotgan edi. Keyin meni oldimga haligi men tanishgan odamcha keldi-da, qo'limdan sudragudek dengiz bo'yiga olib chiqdi. Qarasam, qadrdon kemam suv yuzida qalqib turibdi. Men bu yerdagi mehmondo'st odamchalarga rahmatlar aytib, qolgan do'stlarimni qidirib, yangi sarguzashtlar sari suzib ketdim.

Kamola ERGASH QIZI,

*Toshkent shahri, Toshkent tumani,
A.To'laganov nomli 7-o'rta maktabning
9-sinf o'quvchisi.*

Ona yurt - oltin beshig
TONG
Yulduzi

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT
AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHILAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

Bosh muharrir
Umida
ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama
MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Nashir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot -
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset
usulida bosildi.
Adadi - 11408
Korxona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № 7 - 01
Gazetani
Muharrama
PIRMATOVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Gulyuz
VALIYEVA

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzirimiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75